

Beëindigingsregelingen veehouderij en Aanpak Piekbelasting

Inhoud

1	Introductie	4
2	Informatie Lbv en Lbv-plus	6
3	Gemeentelijke rol en taken in het kort	7
4	Praktische handvatten uitvoering Lbv en Lbv-plus	9
4.1	Geleerde lessen	12
4.1.1	Knelpunten beëindigingsregelingen	12
4.1.2	Tips	13
5	Meer informatie en ondersteuning	16
	Bijlage 1 Werkinstructie: Wijzigen Omgevingsplan voor gemeenten	17
	Bijlage 2 Bijkomende aspecten bij sloop	20

Colofon

Auteurs

Deze handreiking is opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in samenwerking met het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant en verschillende gemeenten

Contact

Klant Contact Centrum (KCC) via 070-373 83 93 of vng.nl/contact
Nassaulaan 12 2514 JS Den Haag

September 2024 (update van de handreiking van juli 2023)

1

Introductie

Om Europese en nationale (stikstof)doelen te behalen is ingezet op het significant reduceren van stikstofneerslag op Natura2000-gebieden. Op aanbeveling van Johan Remkes na publicatie van het rapport 'Wat wel kan: Uit de impasse en een aanzet voor perspectief' is het Rijk in 2023 met een aanpak piekbelasting gekomen voor de 3.000 veehouderijlocaties die de meeste stikstofneerslag op Natura 2000-gebieden veroorzaken. De aanpak piekbelasting biedt ondernemers via ondersteunende regelingen verschillende mogelijkheden om stikstofneerslag te verminderen.

Beëindigingsregelingen

Binnen de aanpak piekbelasting waren er 2 regelingen voor veehouders die willen stoppen met hun bedrijf:

- [Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting \(Lbv-plus\)](#)
De Lbv-plus is een vrijwillige beëindigingsregeling voor houders van melkvee, varkens, pluimvee en vleeskalveren die onder de doelgroep van de aanpak piekbelasting vallen. De Lbv-plus is opengesteld van 3 juli 2023 tot en met 20 december 2024.
- [Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties \(Lbv\)](#)
De Lbv is sinds 1 december 2023 gesloten. Deze regeling kwam voor een groot deel overeen met de Lbv-plus, maar deze subsidie was alleen voor melkvee-, varkens- en pluimveehouders. Daarnaast zaten de verschillen in de drempelwaarde (Lbv heeft een grotere doelgroep), subsidiebedrag, budget en manier van verdeling.

Via de [AERIUS Check](#) kunnen veehouders zien of hun veehouderijlocatie in aanmerking komt voor de Lbv-plus.

Andere regelingen uit de aanpak piekbelasting

Aanvullend op de Lbv en Lbv-plus werkt het rijk aan andere regelingen voor veehouderijen om stikstofneerslag op Natura 2000-gebieden te verminderen. Bijvoorbeeld een verplaatsingsregeling. De meest actuele stand van zaken kunt u vinden op [Aanpak piekbelasting | Levend Landschap \(onslevendlandschap.nl\)](#).

Nieuwe versie van de handreiking

De eerste versie van de handreiking van juli 2023 bevatte verouderde informatie over de aanpak piekbelasting. Deze versie van de handreiking gaat met name in op de werkzaamheden en geleerde lessen van gemeenten bij de Lbv en de Lbv-plus. In een later stadium worden mogelijk handreikingen gepubliceerd over regelingen die nog in ontwikkeling zijn.

Rol van gemeenten

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de uitvoering en handhaving van de vereisten uit de beëindigingsregelingen; o.a. bij het verstrekken van informatie aan RVO, wijzigen van het omgevingsplan en het intrekken of wijzigen van vergunningen. Gemeenten met veel deelnemers aan de beëindigingsregelingen, staan voor de uitdagende taak om de werkzaamheden binnen de gestelde termijnen uit te voeren. Deze werkzaamheden komen boven op de andere uitdagingen van gemeenten, zoals de woningbouwopgave en de energietransitie.

Tegemoetkoming voor gemeenten

Het rijk heeft door een decentralisatie-uitkering een tegemoetkoming van € 27.000 per deelnemende veehouderijlocatie beschikbaar gesteld aan gemeenten. Deze is voor de uitvoeringskosten die gemaakt worden voor werkzaamheden voor de Lbv en Lbv-plus. Meer informatie over de tegemoetkoming vindt u op: [Tegemoetkoming voor uitvoeringskosten stikstofregelingen | VNG](#). Ondanks deze rijksbijdrage zal het een uitdaging zijn voor gemeenten om voldoende capaciteit te organiseren voor het ruimtelijke ordenings- en vergunningverleningswerk, gezien de schaarste op de arbeidsmarkt.

2

Informatie Lbv en Lbv-plus

De beëindigingsregelingen zijn gericht op het verminderen van stikstofneerslag. Veehouderijlocaties die meedoen, worden dan ook definitief gesloten. In de tabel hieronder staan de regelingen naast elkaar, zodat u de verschillen kunt zien.

De volledige en actuele informatie over de Lbv en Lbv-plus regelingen is te vinden via de regelingstekst in de Staatscourant (Lbv en Lbv-plus) of op de website van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO):

- [Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting \(Lbv-plus\) \(rvo.nl\)](#)
- [Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties \(Lbv\) \(rvo.nl\)](#)

Deze informatie is altijd leidend.

	Lbv	Lbv-plus
Diersoorten	Varkens, melkvee, kippen en kalkoenen	Varkens, melkvee, kippen, kalkoenen en vleeskalveren
Openstellingsperiode	3 juli 2023 t/m 1 december 2023	3 juli 2023 t/m 20 december 2024
Drempelwaarde	Afhankelijk van depositie op Natura 2000-gebied	2500 mol/jaar
Subsidieonderdelen	<ul style="list-style-type: none">• 100% vergoeding oppervlakte stallen op basis van forfaitaire tabel• 100% vergoeding productierechten	<ul style="list-style-type: none">• 120% vergoeding oppervlakte stallen op basis van forfaitaire tabel• Sloopvergoeding van 45,- per m²• 100% vergoeding productierechten
Beslissing RVO op aanvraag	Uiterlijk 1 juni 2024	Binnen 16 weken na aanvraag
Uitvoeringstermijn gemeenten	28 maanden na tekenen overeenkomst (onder andere wijzigen omgevingsplan en handhaving sloop)	
Overige voorwaarden	<ul style="list-style-type: none">• Economische activiteit op de herbestemde locatie mag maximaal 15% stikstofemissie van de bestaande vergunning bedragen• Doorstartverbod in dezelfde diercategorie binnen Europa	

3

Gemeentelijke rol en taken in het kort

Gemeenten hebben als bevoegd gezag voor ruimtelijke ordening, vergunningverlening, handhaving, natuur- en landschapsbeheer, lokale economische ontwikkeling en milieubeheer een belangrijke rol bij uitvoering van de Landelijke beëindigingsregelingen veehouderijlocaties. Deze handreiking is bedoeld om gemeenten op weg te helpen om hun rol goed te kunnen pakken tijdens de uitvoering en handhaving van de Lbv(-plus) regeling. Gemeenten voeren de volgende handelingen uit:

Vorbereiding – wegens sluiting Lbv alleen nog van toepassing voor Lbv-plus regeling tot sluitingsdatum 20 december 2024:

- Informatie verlenen aan veehouders en bij interesse doorverwijzen naar RVO.
- Vragen beantwoorden van RVO over gegevens in de subsidieaanvraag (bijvoorbeeld check op vigerende vergunning) en mogelijke afwijzingsgronden.
- Een beeld vormen over de mogelijkheden van herbestemming voor bedrijfswoning en grond (denk aan deelname rood-voor-roodregeling, omzetten van de bedrijfswoning naar een burgerwoning, niet-agrarische economische activiteiten enzovoort).
- Vragen beantwoorden van RVO en Regionale uitvoeringsteams (RUT) over de afgegeven omgevingsvergunning en mogelijkheden tot herbestemming ter ondersteuning van de gesprekken met een veehouder.
- Op verzoek van de veehouder deelnemen aan gespreksvoering van RUT.
- Bij specifieke casussen deelnemen aan casusoverleg met medeoverheden.

Uitvoering – van toepassing op de Lbv en Lbv-plus regeling:

- Verzoek tot het wijzigen van het omgevingsplan in behandeling nemen en bevestigen aan de veehouder.
- De omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (MBA) intrekken of wijzigen en bevestigen aan de veehouder. Deze handeling is afhankelijk van meldings- of vergunningsplicht.
- De omgevingsvergunning intrekken voor een Natura 2000-activiteit en bevestigen aan de veehouder (alleen wanneer de gemeente bevoegd gezag is).
- De veehouder adviseren bij het verrichten van de handelingen voor sloop. Denk aan uitvoeren quickscan soortenonderzoek of asbestinventarisatierapport.
- De sloopmelding aan de veehouder bevestigen of een omgevingsvergunning voor slopen afgeven.
- Bevestigen aan RVO dat de sloop is afgerond conform wettelijke regels.
- Toezicht en handhaving als bevoegd gezag op sloopwerkzaamheden en naleving omgevingsplan.

Vaste contactpersoon bij gemeente belangrijk

Voor een goede uitvoering van de Lbv en Lbv-plus is het belangrijk dat RVO en de regionale uitvoeringsteams een aanspreekpunt hebben binnen de gemeente. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van een contactpersonenlijst.

De contactpersoon op deze lijst heeft een coördinerende rol en is verantwoordelijk voor het betrekken van de juiste collega's binnen de gemeente. Bijvoorbeeld voor het voeren van gesprekken met ondernemers, het wijzigen of intrekken van vergunningen en het

aanpassen van het omgevingsplan. Alle communicatie met RVO en de informatie vanuit RVO verloopt via deze contactpersoon.

Wilt u achterhalen wie vanuit uw gemeente de contactpersoon is? Of wilt u een wijziging doorgeven? Neem dan contact op met RVO via lbv@rvo.nl.

4

Praktische handvatten uitvoering Lbv en Lbv-plus

In dit hoofdstuk staat een uitleg van de verschillende handelingen die de gemeente onderneemt in het proces van de Lbv en Lbv-plus. U leest steeds welke stappen de veehouder neemt en wat u als gemeente doet.

1. Oriënteren op de regeling(en)

Veehouder

Voordat de veehouder een aanvraag doet, kan deze zich oriënteren op de regelingen:

- via de website www.aanpakpiekbelasting.nl of www.rvo.nl/stikstof-agrarisch
- door te bellen met RVO bij vragen over een regeling (telefoonnummer 088 042 42 42)
- door gesprekken met agrarisch adviseurs, een zaakbegeleider, provincie en/of de gemeente

Gemeente

In dit stadium kan de gemeente vragen krijgen van veehouders. Bijvoorbeeld over de verplichtingen uit de beëindigingsregeling en de rol van de gemeente hierbij. Waar mogelijk kan de gemeente vragen beantwoorden over de Lbv en Lbv-plus. Bij interesse in deelname of contact met zaakbegeleiders verwijst de gemeente de veehouder door naar RVO. Dit kan via hierboven genoemde websites of telefoonnummer.

2. Subsidieaanvraag doen

Veehouder

De veehouder doet de aanvraag bij RVO. U vindt een overzicht van het actuele aantal aanvragen op Lbv en Lbv-plus actueel.

Gemeente

De gemeente kan op 3 manieren geïnformeerd worden over de aanvraag van een veehouder:

- De veehouder neemt zelf contact op met de gemeente.
- Het regionale uitvoeringsteam stelt de gemeente vragen over het bestemmings-/omgevingsplan of de omgevingsvergunning. Heeft een veehouder een zaakbegeleider? Dan wil deze de omgevingsvergunning (inclusief tekening) en eerdere vergunningen bekijken. Deze informatie is cruciaal voor veehouders in hun besluit om zich wel of niet aan te melden voor de regeling.
- RVO informeert de gemeente als er een aanvraag binnenkomt.

Denk alvast na over herbestemming

Om het proces te versnellen, is het handig om nu alvast een beeld te vormen van de mogelijkheden voor herbestemming. Denk bijvoorbeeld aan mogelijke andere activiteiten, van bedrijfswoning naar burgerwoning, grond, enzovoort. Deze moeten aansluiten bij de lopende (provinciale) gebiedsprocessen en toekomstvisie van het gebied.

3. Beoordelen subsidieaanvraag

Veehouder

Binnen 16 weken na de Lbv-plus-aanvraag ontvangt de veehouder een beslissing van RVO.

Gemeente

RVO beoordeelt of de aanvrager voldoet aan de subsidievoorwaarden. Hiervoor vraagt RVO via de contactpersoon aan de gemeente of de veehouder de juiste vergunningen heeft meegestuurd met de aanvraag. De gemeente wordt gevraagd om binnen 2 weken te reageren.

RVO besluit onder andere met deze informatie of de veehouder een positieve of negatieve beslissing ontvangt. RVO deelt dit besluit met het bevoegd gezag (gemeenten of provincie).

4. Teken en overeenkomst

Veehouder

Bij een positieve beslissing ontvangt de veehouder een overeenkomst. Daarin verklaart de ondernemer te stoppen met het houden van de dieren op de locatie. De ondernemer moet de overeenkomst ondertekend terugsturen binnen 6 maanden. In deze periode oriënteert de veehouder zich op mogelijkheden tot herbestemming. Het tekenen van de overeenkomst verbindt de veehouder aan de vereisten uit de regeling. Als de veehouder de overeenkomst ondertekend terugstuurt, vraagt deze automatisch een eerste voorschot van de subsidie (20%) aan bij RVO.

Gemeente

Heeft de veehouder zich eerder nog niet georiënteerd op mogelijke alternatieve bestemmingen van de bedrijfslocatie? Dan kan dat plaatsvinden in dit stadium. De gemeente moet het omgevingsplan zo aanpassen dat op de productielocatie niet langer een veehouderij kan worden gevestigd. Als een veehouder zijn locatie wil herbestemmen, gaat dit vaak om het wijzigen van de status van de woning en mogelijkheden voor andere economische activiteiten op de locatie. Deze activiteiten mogen niet meer dan 15% van de oorspronkelijke toegestane stikstofemissie veroorzaken.

Het is waardevol dat een contactpersoon van de gemeente gesprekken voert met de veehouder. Dit kan op initiatief van de gemeente maar ook op verzoek van de zaakbegeleider of het regionale uitvoeringsteam. Een zaakbegeleider kan bij specifieke situaties ook een overleg inplannen met medeoverheden. Gemeenten nemen hierin hun gebiedskennis en hun visie op ruimtelijke ontwikkeling van het gebied mee.

Voor de meeste ondernemers is de beslistermijn het moment waarop ze financiële zekerheid willen over toekomstige inkomsten. Er moet voldoende zekerheid zijn over andere planologische mogelijkheden op het erf, zoals een alternatieve bedrijfsopzet of de rood-voor-roodregeling. De veehouder doet een conceptverzoek bij de gemeente, waarin de plannen uiteengezet worden en het wijzigingsverzoek concreet wordt. Dit is een belangrijke fase. In samenspel tussen de gemeente en ondernemer wordt het verzoek besluitrijp gemaakt en worden alle probleempunten besproken en aangevuld. Het is voor de gemeente niet altijd mogelijk om de veehouder binnen de beslistermijn van 6 maanden de gewenste zekerheid te geven over herbestemming. Dit knelpunt is erkend bij het ministerie van LNV, maar is een van de voorwaarden van de regeling zoals deze genotificeerd is bij de Europese Commissie.

5. Uitvoering van de vereisten die verbonden zijn aan de subsidiebeschikking (intrekken/wijzigen vergunningen, sloop, enzovoort)

Veehouder

De veehouder voldoet binnen de gestelde termijn aan de vereisten. Binnen 12 maanden na het ondertekenen van de overeenkomst moeten de dieren en mest zijn verwijderd van de bedrijfslocatie. De veehouder moet ook een verzoek hebben gedaan bij de gemeente en provincie om het omgevingsplan en de vergunningen aan te passen. Het intrekken van de omgevingsvergunning bij een IPPC-installatie duurt maximaal 32 weken. Voor andere milieubelastende activiteiten geldt een periode van 14 weken voor het intrekken van de omgevingsvergunning. Binnen 28 maanden na het tekenen van de overeenkomst moeten

de stallen, mestkelders en -silo's, en voer- en sleufsilo's zijn gesloopt (tenzij anders overeengekomen).

Gemeente

Er zijn 5 handelingen voor gemeentes bij het uitvoeren van de Lbv en Lbv-plus:

- a. Het in behandeling nemen van het verzoek tot wijzigen omgevingsplan en op termijn wijzigen van het omgevingsplan;
- b. Intrekken of wijzigen omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteit;
- c. Intrekken omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit; en
- d. Bevestigen sloopmelding of afgeven sloopvergunning
- e. Uitvoering oplevercontrole na sloop en melding aan RVO

Het aantal handelingen dat de gemeente uitvoert is afhankelijk van wanneer de gemeente bevoegd gezag is. Hieronder staat meer informatie per handeling:

- a. *Het in behandeling nemen van het verzoek tot wijzigen omgevingsplan en op termijn wijzigen van het omgevingsplan*

De veehouder moet kunnen laten zien dat de gemeente het verzoek om het omgevingsplan te wijzigen zodat er geen veehouderij meer op de locatie gevestigd is, in behandeling heeft genomen. Dit is een voorwaarde voor de subsidies. Het gaat niet om het daadwerkelijk aanpassen van de bestemming, omdat dit langer kan duren en daarmee lang voor onzekerheid zou kunnen zorgen bij de veehouder. Krijgt de veehouder geen automatisch bericht als dit verzoek in behandeling is genomen? Dan wordt de gemeente gevraagd dit aan de veehouder te laten weten, zodat deze dit aan RVO kan laten zien. Dit kan met het formulier [Voorbeeld reactie gemeente omgevingsplan aanpassen Lbv en Lbv-plus.docx \(live.com\)](#). Omdat het voor veel gemeenten nog niet haalbaar is om het omgevingsplan te wijzigen biedt bijlage 1 een werkinstructie waarin verschillende opties voor het wijzigen van het omgevingsplan uiteen worden gezet.

- b. *Intrekken of wijzigen omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (MBA)*

Het is belangrijk dat de omgevingsvergunning wordt ingetrokken of gewijzigd binnen 12 maanden nadat de overeenkomst tussen RVO en de veehouder is gesloten. Het is de verantwoordelijkheid van de veehouder om op tijd stappen richting het bevoegd gezag te zetten. In het geval van meldingsplicht registreert het bevoegd gezag de melding beëindiging veehouderijactiviteiten op de productielocatie. Het bevoegd gezag geeft een document aan de veehouder, zodat deze aan RVO kan laten zien dat aan deze voorwaarde is voldaan. In het geval van vergunningplicht omgevingsvergunning MBA moet het bevoegd gezag de vergunning intrekken of aanpassen op verzoek van de veehouder. Het intrekkingbesluit moet aan de veehouder bekend worden gemaakt.

De veehouder mag op de locatie een nieuwe activiteit (anders dan veehouderij) gaan uitvoeren. Daarom moet het bevoegd gezag in de nieuwe of aangepaste vergunning vastleggen dat de maximale stikstofemissie als gevolg van die nieuwe activiteiten een maximum heeft van 15% van de oorspronkelijk toegestane emissie. Zo wordt voorkomen dat die activiteiten alsnog leiden tot wezenlijke stikstofemissie en -depositie op overbelaste Natura 2000-gebieden. In de meeste gevallen zal de 15% stikstofruimte behouden worden door de via de provincie afgegeven natuurvergunning. Op dit moment is het nog niet duidelijk hoe dit vastgelegd kan worden in het milieuspoor van gemeenten. Wanneer dit bekend is zal hierover separaat gecommuniceerd worden door de VNG.

- c. *Intrekken omgevingsvergunning voor Natura 2000-activiteit (als gemeente bevoegd gezag is)*

De omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit moet worden ingetrokken binnen 12 maanden nadat de overeenkomst tussen RVO en de veehouder is gesloten. Het intrekkingbesluit moet aan de veehouder bekend worden gemaakt.

Een veehouder kan een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit hebben volgens artikel 5.1, lid 1, onder e, van de Omgevingswet. Een onherroepelijke vergunning Natura 2000-activiteiten, die nog in de oude situatie is verleend, wordt ingetrokken door het college van Gedeputeerde Staten (GS). Als de verleende vergunning gaat over meerdere activiteiten (bijvoorbeeld bouw of MBA), dan kan ook een ander overheidsorgaan (meestal college B en W) bevoegd gezag zijn. In dat geval is er wel advies en instemming van GS nodig voor het deel van de aanvraag (en dus de intrekking) dat gaat over de Natura 2000-activiteit. Uitzondering hierop is een Natura 2000-activiteit met nationaal belang; in dat geval is advies en instemming nodig van de minister van LNV.

d. *Bevestigen sloopmelding of afgeven sloopvergunning*

Volgens de regeling moet de veehouder de gebruikte dierenverblijven, mestkelders en -silo's en de sleuf- en voersilo's laten slopen en van de productielocatie laten afvoeren. Dit moet binnen 28 maanden na het sluiten van de overeenkomst.

Voor de sloop is een sloopmelding van de veehouder meestal voldoende. In enkele specifieke gevallen kan een omgevingsvergunning voor het slopen nodig zijn. De gemeente moet deze afgeven. De gemeente geeft de veehouder een bewijs van acceptatie van de volledige sloopmelding of het besluit tot verlening van de omgevingsvergunning voor slopen.

Mogelijk doet de veehouder een verzoek tot uitzondering van de sloopverplichting voor een deel van de productiecapaciteit. De veehouder wil deze dan voor langere tijd gebruiken voor een andere economische activiteit dan het houden van vee. De gemeente moet in dat geval als bevoegd gezag instemmen met het handhaven van (een deel van) de bouwwerken die onder de sloopverplichting vallen en met het gewijzigde gebruik ervan. De gemeente moet het akkoord hierop aan de veehouder doorgeven, zodat deze dit kan aanleveren bij RVO (waar de veehouder de uitzondering aanvraagt).

e. *Uitvoering oplevercontrole na sloop en melding aan RVO*

De gemeente bevestigt - volgens de oplevercontrole - aan RVO wanneer de sloop is afgerond volgens de wettelijke regels. RVO maakt hiervoor een format die de gemeente kan invullen. Wanneer deze beschikbaar is staat deze op de website van RVO voor gemeenten: [Lbv en Lbv-plus: uw rol als gemeente \(rvo.nl\)](#)

In bijlage 2 van deze handreiking staat meer informatie over de sloop.

6. Toezicht en handhaving

Na de beëindiging van een veehouderij met een uitkoopregeling is de gemeente als bevoegd gezag verantwoordelijk voor het gebruikelijke toezicht en handhaving op de locatie.

4.1 Geleerde lessen

Sinds de openstelling van de beëindigingsregelingen in juli 2023 ervaren we waar de successen en uitdagingen van de regelingen zitten. Hieronder staan veel voorkomende knelpunten en daarbij gevonden oplossingsrichtingen. Deze inzichten leiden niet alleen tot verbetering in de efficiënte uitvoering van deze regelingen maar ook tot verbetering in toekomstige regelingen.

4.1.1 Knelpunten beëindigingsregelingen

Maximaal 15% van stikstofuitstoot

De veehouder mag op de locatie een nieuwe activiteit (anders dan veehouderij) gaan uitvoeren. Het bevoegd gezag (provincie of gemeente) moet in de nieuwe of aangepaste vergunning vastleggen dat de maximale stikstofemissie door die nieuwe activiteiten een maximum heeft van 15% van de oorspronkelijk toegestane emissie. Zo wordt voorkomen

dat die activiteiten alsnog leiden tot wezenlijke stikstofemissie en -depositie op overbelaste Natura 2000-natuur. Het behouden van de toegestane emissie vormt een uitdaging in de uitvoering. Momenteel wordt gewerkt aan een werkinstructie waarmee het bevoegd gezag handvaten krijgt over hoe te handelen in veel voorkomende casussen. Hierover wordt separaat gecommuniceerd door de VNG.

Termijnen

De termijnen in regelingen kunnen erg krap zijn voor de ondernemer om tot een afgewogen besluit te komen. Ondernemers krijgen pas 100% zekerheid als de gehele procedure is doorlopen. Simpele wijzigingen zijn voor de gemeente haalbaar binnen 6 maanden door middel van principeverzoeken. Echter is het in veel gevallen niet mogelijk voor de gemeente om de ondernemer volledige zekerheid te geven in de periode van 6 maanden over mogelijke nieuwe economische activiteiten op de bedrijfslocatie. Echter is dit geen vereiste vanuit de beëindigingsregelingen. LVVN erkent dit knelpunt en gaat graag met ondernemers en het bevoegd gezag in gesprek wanneer de termijnen voor specifieke situaties om gegronde redenen niet haalbaar zijn.

Pieken van sloop

Zeker in gebieden waar meerdere of een groot aantal bedrijven gaan stoppen, kunnen pieken van sloop ontstaan. Omdat aan sloop een termijn (in de regeling) is verbonden, kan dit tot knelpunten leiden in de beschikbare capaciteit/inzetbaarheid van sloopbedrijven. Hierop kan de gemeente anticiperen door op tijd goede afspraken te maken met sloopbedrijven over de planning en inzetbaarheid voor agrarisch ondernemers.

4.1.2 Tips

Ontwikkel beleid voor verschillende functies in omgevingsplan

De gemeente kan het proces versnellen door beleid klaar te hebben liggen voor verschillende functies in het omgevingsplan, met bijbehorende voorwaarden. Door een 'pakket van bouwstenen' te hebben, kan eerder duidelijkheid worden gegeven aan een veehouder over herbestemmingsmogelijkheden.

Combineer verschillende regelingen

Een gemeente kan de rood-voor-roodregeling inzetten in het kader van de regelingen. Als dat in een bepaald gebied gewenst/mogelijk is, kan extra woningbouw op de locatie van de veehouder worden toegelaten. Op deze manier wordt waarde toegevoegd aan de locatie. Dit kan de veehouder helpen in het maken van zijn keuze om deel te nemen aan de regeling en zijn veehouderij-activiteiten op die locatie te beëindigen.

Bundel aanvragen binnen een (mini)gebied/straat bij verkennen herbestemmingsmogelijkheden

Bij meerdere aanvragen binnen een (mini)gebied of straat zouden deze gezamenlijk opgepakt kunnen worden. Dit kan uitgewerkt worden in een gebiedsvisie/plan. De ene stopper zou immers (milieu)ruimte kunnen bieden aan een bedrijf in de buurt dat wil doorgaan. Daarnaast kan de kwaliteit van het landschap ook worden meegenomen bij het bundelen van aanvragen.

Bundel de wijzigingen van het omgevingsplan in 1 procedure - veegplan

Het bundelen van de wijzigingen van het omgevingsplan (veegplan) leidt tot een versnelling van het proces. Dit komt doordat er maar 1 inspraakprocedure georganiseerd hoeft te worden en de gemeenteraad maar 1 keer over de bundel hoeft te besluiten. Als er bezwaren verwacht worden tegen een of meer van de wijzigingen, dan is het niet te adviseren om deze wijzigingen te bundelen in 1 procedure. Het goed plannen van deze bespreking(en), in overleg met de griffie, draagt bij aan het versnellen van het proces.

Vraag een overzicht op van de lopende subsidieaanvragen

Gemeenten kunnen eenmalig een verzoek doen bij RVO om een overzicht te ontvangen van subsidieaanvragen voor de Lbv en Lbv-plus. Stuur hiervoor een e-mail naar lbv@rvo.nl.

Vraag RVO om verlenging bij het sturen van informatie voor beoordeling subsidieaanvraag

RVO vraagt gemeenten om binnen een bepaalde termijn informatie te geven om de subsidieaanvraag te beoordelen. Is het voor de gemeente niet haalbaar op de informatie op tijd door te geven? Geef dit dan aan bij RVO. Er is ruimte om de termijn op te rekken.

Betrek de omgevingsdienst en afdeling ruimtelijke ordening

Gemeenten doen er goed aan om de afdeling ruimtelijke ordening van de provincie op tijd te betrekken in het proces bij gedachtevorming over herbestemming. Zo wordt er vanuit de gedachte van 1 één overheid gewerkt. Aanvullend wordt aangeraden om de voor de gemeente werkende omgevingsdienst op tijd te betrekken, zodat deze zich kan voorbereiden. Naast vergunningen intrekken kan de omgevingsdienst ook een rol hebben bij het afhandelen van de sloopmelding of sloopvergunning.

Geef de veehouder proactief informatie

De gemeente kan de veehouder tijdens gesprekken wijzen op de termijnen die horen bij de Lbv en Lbv-plus. Niet alleen de termijnen van de regeling zelf, maar ook die van bijvoorbeeld het aanpassen van een bestemming, het intrekken van vergunningen of de sloop van stallen. Het is de verantwoordelijkheid van de veehouder contact te zoeken met het bevoegd gezag. Toch doet de gemeente er goed aan om een proactieve houding aan te nemen en waar mogelijk zelf contact op te nemen met de veehouder. Gemeente Ede doet dit bijvoorbeeld door een informerende brief te versturen naar veehouders die een positieve beschikking hebben ontvangen.

Werkinstructie wijzigen omgevingsplan

Het is de bedoeling dat gemeenten het omgevingsplan (op termijn) wijzigen, zodat er op de betreffende locatie geen (intensieve) veehouderij meer kan worden geëxploiteerd. Hiervoor is immers mede de tegemoetkoming voor gemeenten van de beëindigingsregelingen beschikbaar gesteld. Door het wijzigen van de regels in het omgevingsplan, wordt (intensieve) veehouderij juridisch uitgesloten. Diverse gemeenten hebben aangegeven het (te) lastig te vinden om meteen het omgevingsplan aan te passen gezien de korte inwerkingtreding van de omgevingswet. Om gemeenten hierin te ondersteunen heeft de VNG een werkinstructie opgesteld waarin de verschillende mogelijkheden zijn opgenomen (zie bijlage 1). Het is aan de gemeente om een keuze te maken welke werkwijze passend is.

Brabantse aanpak

De provincie Noord-Brabant heeft samen met de betrokken gemeenten een aanpak ontwikkeld om gemeenten te ondersteunen bij de functiewijziging van locaties die deelnemen aan de Lbv(-plus).

De Lbv(-plus) stelt als voorwaarde dat gemeenten het omgevingsplan moeten wijzigen zodat het planologisch niet meer mogelijk is om landbouwhuisdieren te houden op locaties van deelnemers aan de beëindigingsregelingen. In de transitiefase naar een definitief omgevingsplan is het om allerlei redenen voor veel gemeenten complex om op korte termijn het omgevingsplan te wijzigen. En met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kunnen bestaande planologische mogelijkheden niet definitief weggehaald worden.

Daarom heeft de provincie aangeboden om -op verzoek van gemeenten- de locaties van de deelnemers op te nemen in de Omgevingsverordening met instructieregels. Voor de periode dat gemeenten die instructieregels nog niet hebben vertaald naar hun eigen omgevingsplan, stelt de provincie voorbeschermingsregels vast die in het omgevingsplan worden geplaatst. Die voorbeschermingsregels hebben voorrang op de bestaande regels in het omgevingsplan van rechtswege. In de voorbeschermingsregels wordt juridisch vastgelegd dat op de locaties geen landbouwhuisdieren gehouden mogen worden.

Doordat het houden van landbouwhuisdieren hierdoor planologisch niet meer mogelijk is, staat de weg open voor gemeenten om vanuit een evenwichtige toedeling van functies aan locaties een nieuwe hergebruiksfunctie af te wegen voor de deelnemende locaties. Die kan dan worden vergund met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

5

Meer informatie en ondersteuning

Gemeenten kunnen bij de Uitvoering Aanpak Piekbelasting terecht voor ondersteuning en begeleiding van agrarisch ondernemers in hun regio. Ze kunnen vragen stellen over hoe het programma kan helpen bij het verkennen van mogelijkheden om de stikstofuitstoot te verminderen, hoe zaakbegeleiders ingezet kunnen worden en hoe samenwerking met andere overheidsinstanties wordt vormgegeven. Ook kunnen gemeenten informatie krijgen over hoe het programma omgaat met urgente gevallen en welzijnsaspecten voor zowel ondernemers als medewerkers. Voor vragen over de rood-voor-roodregeling, regelingen LBV-plus, vergunningverlening en Omgevingswet, vrijkomende agrarische bebouwing en uitvoeringsvragen kunt u bellen of mailen met Walter Kemp 06 508 323 70, w.j.c.kemp@minlnv.nl of ondersteuningapb@minlnv.nl

Aanpak piekbelasting:

- Website aanpak piekbelasting (met onder andere informatie over de verschillende regelingen):
<https://www.onslevendlandschap.nl/>
- Webpagina van RVO over de aanpak piekbelasting:
<https://www.rvo.nl/stikstof-agrarisch>
- Kamerbrief 'Voortgang aanpak piekbelasting' 12 juni 2023:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/06/12/voortgang-aanpak-piekbelasting>
- Kamerbrief 'Voortgang aanpak piekbelasting' 23 januari 2024:
[Kamerbrief over voortgang aanpak piekbelasting](#) | [Kamerstuk](#) | [Rijksoverheid.nl](#)
- AERIUS Check:
<https://regelingsondersteuning.aerius.nl/wnb/>

Lbv en Lbv-plus

- Webpagina over de Lbv-plus op de website van RVO:
<https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/lbv-plus>
- Webpagina over de Lbv op de website van RVO:
<https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/lbv>
- Regelingstekst Lbv-plus in de Staatscourant:
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-15029.html>
- Regelingstekst Lbv in de Staatscourant:
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-14992.html>
- <https://regelingsondersteuning.aerius.nl/wnb/> <https://regelingsondersteuning.aerius.nl/wnb/> Telefoonnummer RVO: 088 - 042 42 42 of <https://www.rvo.nl/onderwerpen/contact>

Bijlage 1

Werkinstructie: Wijzigen Omgevingsplan voor gemeenten

Inleiding

Deze werkinstructie bevat de opties waarvoor kan worden gekozen, om het omgevingsplan te wijzigen in verband met de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus). Ook is het onder bepaalde gevallen nodig dat u een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna: BOPA) afgeeft. De opties zullen hieronder worden toegelicht.

Achtergrond wijzigen omgevingsplan

Het is de bedoeling dat gemeenten het omgevingsplan (op termijn) wijzigen, zodat er op de betreffende locatie geen (intensieve) veehouderij meer kan worden geëxploiteerd. Hiervoor zijn immers de gelden van de stoppersregeling beschikbaar gesteld. Door het wijzigen van de regels in het omgevingsplan, wordt (intensieve) veehouderij juridisch uitgesloten. Zie artikel 5, eerste lid, onderdeel g.

Hoe moet het omgevingsplan gewijzigd worden?

Met de wijziging van het omgevingsplan wordt beoogd de veehouderij-activiteiten van de locatie 'weg te bestemmen'. Hiermee wordt het niet langer mogelijk dat op de betreffende locatie een veehouderij is toegestaan. Er zijn verschillende mogelijkheden om het omgevingsplan te wijzigen. Hierbij kan de keuzehulp omgevingsplan helpen. ([Wijzigen omgevingsplan: keuzehulp instrumentarium | VNG](#)). De gemeente kan uit onderstaande mogelijkheden (op voorkeur gesorteerd) een passende optie te kiezen:

1. STOP/TPOD omgevingsplan

Om omgevingsdocumenten te publiceren, zijn de Standaard voor officiële publicaties (STOP) en Toepassingsprofielen omgevingsdocumenten (TPOD) ontwikkeld. De gemeente publiceert deze documenten via de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB). De documenten zijn daarna ook zichtbaar in het Omgevingsloket van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit is (nog) niet voor elke gemeente al een haalbare werkwijze. Om te bepalen of het omgevingsplan gewijzigd kan worden met STOP/TPOD kunt u aan de hand van een viertal punten controleren. (1) uw plansoftware ondersteunt de benodigde functionaliteiten; (2) u heeft voldoende geoefend; (3) u heeft de (voorlopige) structuur van uw omgevingsplan bepaald; (4) en u heeft de bruidsschat in beheer genomen.

Voordeel: juridisch is geborgd dat er geen intensieve veehouderij meer kan plaatsvinden op de locatie. De Standaard officiële publicaties (STOP) ondersteunt het opstellen en publiceren via de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB). Met de Toepassingsprofielen omgevingsdocumenten (TPOD) zorgt u ervoor dat initiatiefnemers in het Omgevingsloket op een kaart kunnen zien welke regels gelden op een bepaalde locatie. Ook kunnen ze zo filteren op verschillende kenmerken.

Nadeel: Niet elke gemeente heeft al de mogelijkheid om met STOP/TPOD te werken en de procedure kan tijdrovend zijn. Los daarvan ziet de regeling toe op individuele veehouders waardoor het mogelijk is dat u vaker het omgevingsplan met deze (zware) procedure moet wijzigen.¹

Zie de VNG website voor verdere informatie: [Checklist: kunt u het omgevingsplan wijzigen met STOP? | VNG](#).

2. Het TAM-IMRO omgevingsplan

De Tijdelijke Alternatieve Maatregel – Informatiemodel Ruimtelijke Ordening (TAM-IMRO) is bedoeld voor gemeenten die hun omgevingsplan nog niet kunnen wijzigen met behulp van de nieuwe STOP/TPOD-techniek. Kort gezegd houdt het TAM-IMRO omgevingsplan in dat de oude IMRO-standaard voor planvorming tijdelijk gebruikt kan worden onder de Omgevingswet. De oude techniek wordt gehanteerd onder een nieuw juridisch kader. TAM-IMRO omgevingsplannen moeten door de gemeente **uiterlijk vóór 2032** worden omgezet in een STOP/TPOD omgevingsplan.

Voordeel: Het TAM-IMRO omgevingsplan voorziet in het vereiste om het omgevingsplan zodanig aan te passen dat op de locatie niet langer een veehouder is of kan worden gevestigd.

Nadeel: Een TAM-IMRO omgevingsplan kan niet (zoals bij een Wro-plan het geval is) geheel zelfstandig worden gelezen. De gebruiker moet dus meerdere regelteksten in samenhang lezen om het geheel aan omgevingsplanregels te doorgronden. En deze werkwijze vergt een extra handeling van de gemeente wanneer de inhoud van TAM-IMRO omgevingsplan moet worden omgezet (in STOP/TPOD) in het omgevingsplan.

Voor meer informatie over TAM-IMRO, zie: <https://vng.nl/artikelen/bijsluiter-tam-imro-omgevingsplan-0>.

3. Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA) met (op termijn) wijziging omgevingsplan

Middels een BOPA geeft de gemeente toestemming voor nieuwe, andere activiteiten, die volgens de geldende regels (nog) nog niet zijn toegestaan. Een BOPA is dus alleen nodig, als er na het stoppen van de veehouder sprake is van activiteiten die op basis van het omgevingsplan niet mogelijk zijn. Bijvoorbeeld 'recreatie' terwijl het omgevingsplan op de betreffende locatie alleen 'veehouderij/landbouw' toestaat. Een BOPA wijzigt het omgevingsplan niet, met een vergunning wordt alleen een afwijkende activiteit mogelijk gemaakt. Een BOPA maakt het niet onmogelijk, dat op de betreffende locatie in de toekomst een veehouderij is toegestaan. Daarom moet (op termijn) ook het omgevingsplan worden gewijzigd.

Voordeel: een vergunning voor een BOPA kan relatief makkelijk worden toegekend.

¹ Dit is overigens ook bij TAM/IMRO het geval.

Nadeel: met enkel een BOPA wordt niet juridisch geborgd, dat er op de betreffende locatie geen intensieve veehouderij meer is toegestaan. Het omgevingsplan moet dus op termijn alsnog worden gewijzigd met STOP/TPOD of TAM/IMRO. Daarnaast moet een BOPA altijd na uiterlijk 5 jaar in het omgevingsplan worden opgenomen.

Voor meer informatie over de BOPA, zie: <https://vng.nl/artikelen/de-bopa>.

Bijlage 2

Bijkomende aspecten bij sloop

De Lbv-plus en Lbv moeten voldoen aan de Europese regels voor Staatsteun. Een voorwaarde is dat de stallen met bijbehorende bouwwerken geheel worden gesloopt. In de Lbv-plus en Lbv is daarvoor een vereiste opgenomen dat “de productiecapaciteit is gesloopt en het puin is afgevoerd”. Veehouders die deelnemen aan de Lbv-plus en Lbv moeten hun stallen met bijbehorende bouwwerken slopen. De sloop moet binnen 28 maanden na het sluiten van de overeenkomst tussen RVO en de veehouder subsidieverlening gerealiseerd zijn.

Slopen gaat niet zonder rekening te houden met archeologische en cultuurhistorische waarden, beschermde soorten en asbest. Deze bijlage gaat in op de sloop en deze bijkomende aspecten. Het is een wegwijzer voor gemeenten en omgevingsdiensten om de sloop van stallen en bijbehorende bouwwerken efficiënt en effectief uit te kunnen voeren, zodat de sloop binnen de termijn van 28 maanden plaats vindt.

Definitie van sloop

In de Omgevingswet wordt sloop gedefinieerd als: “een sloopactiviteit is het geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen van een bouwwerk.”

De definitie van een bouwwerk luidt: “constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties”.

Bij het geheel slopen van een stal moeten de fundering en de mestkelders verwijderd worden. Daarnaast de bouwwerkgebonden installaties, zoals voersilo's en mestsilos.

Slopmelding

Voor de sloop van een stal en bijbehorende bouwwerken kan in beginsel worden volstaan met een slopmelding. Het is mogelijk dat er volgens andere wetgeving een omgevingsvergunning voor slopen nodig is. Voor het doen van een slopmelding zijn geen leges verschuldigd. Leges zijn wel verbonden aan een omgevingsvergunning voor slopen (op grond van de gemeentelijke legesverordening). De slopmelding is verplicht als

- de hoeveelheid vrijkomend bouw- en sloopafval geschat wordt op 10 m³ of meer, of
- asbest wordt verwijderd, gesloopt of gedemonteerd tijdens de werkzaamheden. Voor asbest verwijderen geldt geen volume ondergrens.

Melding en termijnen

Vier weken voordat de sloopwerkzaamheden starten moet de veehouder dit melden bij de gemeente. De gemeente is bevoegd om te besluiten de termijn van vier weken in te korten. De slopmelding wordt elektronisch ingediend. Het elektronische meldingsformulier staat in het DSO (digitaal stelsel Omgevingswet). Daarna worden de volgende stappen doorlopen:

1. Het meldingsformulier moet volledig en correct worden ingevuld, inclusief bijlagen indien het verplicht is om samen met het meldingsformulier een asbestinventarisatie-rapport (voor bouwwerken voor bouwjaar 1994), sloopveiligheidsplan, trillingsonderzoek en/of akoestisch onderzoek te overleggen. Aanbevolen wordt er voor te zorgen dat bij de indiening van de slopmelding ook informatie over het aspect bodem wordt aangeleverd,

zodat de kans op een mogelijke bodemverontreiniging (bijv. als gevolg van asbest) in een vroeg stadium wordt gesignaleerd. Ook op basis van het asbestinventarisatie-rapport kan dit worden geconstateerd. Als er sprake is van de kans op bodemverontreiniging, dan moet de bodem worden onderzocht conform de vigerende wet- en regelgeving.

2. Nadat het meldingsformulier en vereiste bijlage(n) zijn ingediend, krijgt de veehouder vanuit het omgevingsloket c.q. DSO een digitaal bericht dat het meldingsformulier en bijlagen zijn doorgestuurd naar het bevoegd gezag / de gemeente. De gemeente stuurt een bewijs van ontvangst waarin de datum van ontvangst is vermeld. Let wel, dit is geen bevestiging dat het formulier en de bijlagen inhoudelijk voldoen aan de wettelijke vereisten.

Wanneer de melding niet volledig is of niet in orde is dan ontvangt de veehouder bericht van de gemeente. De veehouder moet de melding aanvullen dan wel opnieuw een melding doen die wel voldoet aan de eisen. Voor de nieuwe melding gaat de termijn van vier weken opnieuw gelden.

Om misverstanden te voorkomen kan de gemeente een 'acceptatie' verklaring aangaande de melding opstellen en aan de veehouder sturen. In deze verklaring dient te worden opgenomen dat de veehouder zich ook aan andere wettelijke verplichtingen heeft te houden die samenhangen met de sloop, zoals de verwijdering van asbest en beschermde soorten.

3. Vier weken na de ontvangstdatum van de melding kunnen de sloopwerkzaamheden starten. Minimaal twee werkdagen daarvoor moet de sloper dit schriftelijk melden bij de gemeente. De sloper moet ook uiterlijk één werkdag na beëindiging van de werkzaamheden afmelden. Zo nodig moet ook een opgave worden gedaan van de aard en de hoeveelheid van de bij die werkzaamheden vrijgekomen afvalstoffen en van de afvoerbepemming van die stoffen. Indien van toepassing moet een afschrift worden verstrekt van de eindbeoordeling als bedoeld in het Asbestverwijderingsbesluit (binnen twee weken na afronding van de asbestsloop werkzaamheden).

Omgevingsvergunning voor slopen

Als omgevingsvergunning voor sloop van stallen en bijbehorende bouwwerken nodig is, dan haakt het onderdeel beschermende soorten van de Wet natuurbescherming c.q. van de Omgevingswet aan (soortenbescherming wordt daarmee automatisch onderdeel van de omgevingsvergunning voor slopen). Een omgevingsvergunning voor het slopen van stallen en bijbehorende bouwwerken is in de volgende gevallen nodig.

- **Archeologische waarden**

Bij het verwijderen van de fundering moet gekeken worden of er op het perceel archeologische waarden aanwezig zijn en of het verwijderen van de fundering binnen de regels van het omgevingsplan vallen. Mocht het slopen niet binnen de gestelde regels vallen dan dient er een omgevingsvergunning aangevraagd te worden voor de sloopactiviteit. In een aantal gevallen zal er dan ook een archeologisch onderzoeksrapport aangeleverd moeten worden door de veehouder.

- **Cultuurhistorische waarden**

Bij het slopen van stallen moet er in het omgevingsplan gekeken worden of deze stallen cultuurhistorisch waardevol zijn of dat de percelen als cultuurhistorisch waardevol worden aangemerkt. In deze gevallen zal er een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd en dient het plan voor de sloop aan de erfgoedcommissie te worden voorgelegd.

- **Monumenten**

Staat het te slopen bouwwerk / stal op een plaatselijke, provinciale of landelijke monumentenlijst? Dan moet de veehouder niet alleen een sloopmelding doen, maar ook

een omgevingsvergunning aanvragen voor het slopen van een monument. Deze vergunning kan tegelijk worden aangevraagd met de melding, via het Omgevingsloket Online c.q. DSO.

Een omgevingsvergunning voor slopen treedt vier weken na de dag van bekendmaking in werking. Pas vanaf dan mag gebruik worden gemaakt van de vergunning.

Toezicht en handhaving sloop

Bij het slopen van stallen wordt een oplever- of eindcontrole uitgevoerd door toezichthouders van de gemeente of de omgevingsdienst (indien deze taak door de gemeente bij de omgevingsdienst is ondergebracht). Wanneer asbest aanwezig is dan wordt het toezicht uitgevoerd door de omgevingsdienst (wettelijke basistaak). De toezichthouders vragen alle benodigde bewijzen, bonnen en documenten op. Wanneer de documentatie in orde stuurt het toezicht een bericht naar de gemeente zodat de gemeente de stal kan afmelden en verwerken in Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

Sloop en beschermde soorten

Veehouders die deelnemen aan een beëindigingsregeling veehouderij (Lbv-plus of Lbv) moeten hun stallen met bijbehorende bouwwerken slopen. De sloop moet binnen 28 maanden na het sluiten van de overeenkomst tussen RVO en de veehouder gerealiseerd zijn. Zeker bij de aanwezigheid van beschermde soorten is dit een belangrijk aandachtspunt.

Wet natuurbescherming c.q. de Omgevingswet

De aanwezigheid van beschermde soorten in de te slopen bebouwing kan het lastig maken om de slooptermijn van 28 maanden te halen. Het gaat daarbij vooral om gebouw bewonende broedvogels en vleermuizen en mogelijk ook steenmarter/marterachtigen. Deze soorten zijn afhankelijk van bebouwing en hun nest- en verblijfplaatsen met de functionele leefomgeving daaromheen, zijn daarom strikt beschermd op grond van de Wet natuurbescherming c.q. een omgevingsvergunning flora en fauna-activiteit. Door de sloop worden deze nest- en verblijfplaatsen en/of leefomgeving vernietigd en is sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen. Hiervoor is een ontheffing Wet natuurbescherming c.q. de Omgevingswet nodig en dienen mitigerende maatregelen te worden genomen. Met de mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten op deze beschermde soorten voorkomen of verzacht. Dit kan bijvoorbeeld het aanbieden van een vervangende verblijfplaats in de vorm van een nestkast zijn. Door zorgvuldig te handelen kan ontheffingsplicht worden voorkomen en in bepaalde gevallen geldt er een vrijstelling als aantoonbaar volgens een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt.

Tijdig beginnen met onderzoek

Om de termijn van 28 maanden te halen is het zaak om tijdig te beginnen met de nodige onderzoeken. Als daaruit blijkt dat er beschermde soorten zitten, dienen ook tijdig de nodige mitigerende maatregelen te worden genomen. Het te doorlopen traject daarbij is als volgt.

Quickscan, soortenonderzoek, mitigatieplan en ontheffing

Allereerst moet een quickscan worden uitgevoerd om te bepalen of er een kans is dat er gebouwbewonende beschermde soorten in de te slopen bebouwing aanwezig kunnen zijn (aantallen en functie van het gebouw voor de soort). Blijkt uit de quickscan dat dit het geval is, dan zal er nader soortonderzoek moeten worden gedaan om vast te stellen of de verwachte soort(en) er ook daadwerkelijk zit(ten) en waar in de bebouwing dit het geval is.

Doorgaans wordt geadviseerd om 2 jaar van te voren te beginnen met de quickscan. Onder de Lbv-plus en LBV zal dat niet meer mogelijk zijn en is het noodzakelijk om de quickscan z.s.m. uit te voeren, zo mogelijk al voor het sluiten van de overeenkomst tussen RVO en de veehouder.

Zitten er ook daadwerkelijk soorten in de te slopen gebouwen, dan worden door het slopen de nest- en verblijfplaatsen en/of leefomgeving van de soorten vernietigd. Dit is een overtreding van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming c.q. de Omgevingswet. Om toch te kunnen slopen moet een mitigatieplan worden opgesteld en een ontheffing Wet natuurbescherming c.q. een omgevingsvergunning flora en fauna-activiteit worden aangevraagd. In beide gevallen moeten uiteindelijk mitigerende maatregelen ter bescherming van de aanwezige soorten worden uitgevoerd. Mogelijk dat door de uitvoering van mitigerende maatregelen een ontheffingsprocedure kan worden voorkomen. Dit kan alleen maar voorkomen worden als een soort GEEN gebruik maakt van een verblijfplaats. Indien een verblijfplaats ongeschikt moet worden gemaakt (soort verjagen), is altijd ontheffing nodig. Voor bepaalde maatregelen geldt een wachttijd om de soort te laten wennen aan de nieuwe maatregelen, alvorens begonnen mag worden met de sloop (zie tabel hieronder).

Planning en termijnen

De quickscan en het eventueel benodigde nader soortonderzoek en mitigatieplan, dienen te worden uitgevoerd volgens de geldende soortprotocollen en dienen te worden opgesteld door een ecologisch deskundige en - als onderdeel van de sloopmelding - ter toetsing aan de gemeente worden voorgelegd. De uitvoeringsperiode en doorlooptijd van de genoemde stappen is als volgt (tabel). Zie [kennisdocumenten](#) BIJ12:

Stap	Uitvoeringsperiode	Doorlooptijd
Quickscan	Kan op elk moment	1 – 3 wkn
Nader soortonderzoek vleermuizen en/of Nader soortonderzoek broedvogels	Mei t/m september 10 maart t/m 15 juli*	5 mnd 1,5 – 4 mnd
Mitigatieplan opstellen	Kan op elk moment	1 – 3 wkn
Ontheffingsaanvraag	Kan op elk moment	Maximaal 13 +7 wkn
Uitvoeren mitigerende maatregelen**	Binnen het actieve seizoen en de kwetsbare periode van een soort	Gewenningsperiode 1 broedseizoen wachttijd 0 tot 6 mnd

* Voor bijvoorbeeld de huismus is dit de periode 10 maart t/m 20 juni en voor de gierzwaluw 1 juni t/m 15 juli

** Afhankelijk van de maatregel geldt een gewenningsperiode/wachttijd tussen het realiseren van de vervangende verblijfplaats en het verwijderen/vernielen van de bestaande verblijfplaats

Uit de tabel volgt dat:

1. De uitvoeringsperiode van de nadere soortonderzoeken bepalend is voor de start van het onderzoekstraject, dat wil zeggen: zorg dat een quickscan altijd voor maart is uitgevoerd, zodat tijdig bekend is of een nader soortonderzoek nodig is. Lukt dit niet en is er bijvoorbeeld een huismusonderzoek nodig, dan is dit onderzoek namelijk pas het volgende seizoen mogelijk.
2. Een nader soortonderzoek vleermuizen een lange doorlooptijd heeft. Zorg daarom dat een grondige gebouwinspectie onderdeel uitmaakt van de quickscan, zodat alle mogelijke verblijfplaatsen gecheckt zijn op geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen of broedvogels. Worden ze als geschikt beoordeeld, dan is een nader onderzoek nodig. Worden ze als niet geschikt beoordeeld, dan is een nader soortonderzoek niet nodig.

Toelichting: een grondige gebouwinspectie wil zeggen dat wordt beoordeeld of het gebouw geschikt is als verblijfplaats. Dit blijkt als openingen aanwezig zijn die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen of andere beschermde soorten. Het verstoren van soorten en aantasten van de verblijfplaats is verboden. Dit wil zeggen dat handelingen zoals het optillen van dakpannen om in de openingen te kijken niet is toegestaan.

3. Een ontheffingsaanvraag in het ongunstigste geval een 20 weken proceduretijd nodig heeft. Start daarom alvast met het laten opstellen van het mitigatieplan, als uit de eerste resultaten van het nader soortonderzoek blijkt, dat er ook daadwerkelijk soorten zitten. Mogelijk dat door de uitvoering van mitigerende maatregelen een ontheffingsprocedure kan worden voorkomen. Een deskundig ecooloog kan op basis van de kenmerken van een gebouw een eerste inschatting maken van de noodzakelijke mitigerende maatregelen.
4. Ook kan door de vereiste gewenningsperiode en/of wachttijd tussen uitvoering mitigerende maatregel en moment dat feitelijk mag worden gesloopt, de nodige vertraging optreden. Begin daarom alvast met het uitvoeren van mitigerende maatregelen, zodra uit de quickscan volgt dat de aanwezigheid van beschermde soorten niet kan worden uitgesloten en er dus een nader soortonderzoek nodig is.

Toezicht en handhaving beschermde soorten

Zonder ontheffing Wet natuurbescherming c.q. omgevingsvergunning flora en fauna-activiteit dan wel niet (tijdig) uitgevoerde mitigerende maatregelen, mag niet worden gesloopt en kan er strafrechtelijk en bestuursrechtelijk worden opgetreden door het bevoegde gezag (in de regel de provincie).

Bij een sloopmelding heeft de gemeente geen toetsende toezichtstaak in het kader van de Wet natuurbescherming c.q. soortenbescherming onder de Omgevingswet. Zij heeft wel een informatieplicht richting initiatiefnemer. Bij een vermoeden van overtreding van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming c.q. de Omgevingswet, is het nodig dat de gemeente/omgevingsdienst die de melding beoordeelt, het bevoegd gezag (provincie) informeert. Omdat als de initiatiefnemer geen ontheffing of omgevingsvergunning flora en fauna-activiteit aanvraagt, het bevoegd anders geen signaal ontvangt over een mogelijke overtreding en dan afhankelijk is van toevallige klachtenmeldingen/handavingsverzoeken van derden. Om ervoor te zorgen dat de termijn van 28 maanden van de beëindigingsregelingen Lbv-plus en Lbv wordt gehaald, ligt het voor de hand dat de gemeente een adviserende rol aanneemt naar het bevoegde gezag.

Een optie is dat provincie (bevoegd gezag) en gemeente met elkaar afspreken dat de beschermde soorten Wet natuurbescherming c.q. de Omgevingswet worden meegenomen in de toetsing van de sloopmelding. Dan kan er geen twijfel ontstaan dat soortenbescherming vrijblijvend is.

Wanneer een omgevingsvergunning voor slopen nodig is, dan maakt de toetsing aan de Wet natuurbescherming c.q. de Omgevingswet expliciet onderdeel uit van de volledigheidstoets door de gemeente.